

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSR ze dne 15.12.1983, sp. zn. Cpj 128/83, ECLI:CZ:NS:1983:CPJ.128.1983.1

Číslo: 23/1984

Právní věta: Jestliže rodiče neurčí jméno dítěte souhlasným prohlášením nebo určí takové jméno dítěti, jehož zapsání do knihy narození není přípustné, určí jméno dítěti i bez návrhu soud podle ustanovení § 38 odst. 3 zák. o rod. Jestliže jediný známý rodič neurčí jméno dítěte nebo určí takové jméno dítěti, jehož zapsání do knihy narození není přípustné, určí jméno dítěte i bez návrhu soud ve smyslu ustanovení § 44 odst. 2 zák. o rod.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 15.03.1983

Spisová značka: Cpj 128/83

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Jméno a příjmení, Rodičovská práva

Předpisy: 94/1963 Sb. § 38 odst. 3
§ 44 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Ministerstvo vnitra ČSR upozornilo Nejvyšší soud ČSR, že v praxi vznikají pochybnosti o tom, jak postupovat v těch případech, když dítě nemá určeno jméno, ačkoliv jeho rodiče (nebo alespoň jeden z nich) jsou známi a náleží jim rodičovská práva. Zpravidla se to týká dětí narozených mimo manželství, které od narození jsou umístěny v kolektivních zařízeních, žádný z rodičů o ně neprojevuje zájem a rodiče zůstávají nečinní i pokud jde o určení jména dítěte. Obdobná situace nastává také tehdy, nelze-li jméno zapsat do knihy narození, poněvadž odporuje ustanovení § 40 odst. 2 vyhlášky č. 22/1977 Sb., kterou se vydávají bližší předpisy k zákonu č. 268/1949 Sb. o matrikách.

Nejvyšší soud ČSR sdělil ministerstvu vnitra ČSR, že považuje za vhodné, aby matrikáři využili všech prostředků, které mají k dispozici, k tomu, aby rodiče (popřípadě jen jeden rodič, který je znám) jméno dítěte určili, a teprve poté, bude-li jejich úsilí bezvýsledné, aby dali příslušnému soudu péče o nezletilé podnět k zahájení řízení o určení jména dítěte.

V souvislosti s tím vznikla otázka, jak postupovat v občanském soudním řízení, učiní-li orgán pověřený vedením matrik podnět k zahájení soudního řízení o určení jména dítěte.

Určit jméno dítěte je osobním právem rodičů (popřípadě jediného známého rodiče). Jméno dítěte určují rodiče dohodou (§ 38 odst. 3 zák. o rod., § 40 odst. 1 vyhlášky č. 22/1977 Sb.). Zákon dává výslovné právo určit jméno dítěte kromě rodičů jen soudu, a to tehdy, jestliže se rodiče o jménu dítěte nedohodnou anebo není-li žádný z rodičů znám (§ 38 odst. 3 zák. o rod.).

Ze skutečnosti, že rodiče nesdělí jméno dítěte, na němž se dohodli, ani po výzvě národního výboru, který vede matriku (knihu narození), v níž je dítě zapsáno, a to ve lhůtě, která jim k tomu byla dána, je nutno dovodit, že se rodiče, jejichž právem, ale i povinností je určit jméno dítěte, nedohodli o jménu dítěte. Marné uplynutí lhůty ke sdělení jména dítěte je vzhledem k tomu důvodem, aby soud ve smyslu ustanovení § 81 odst. 2 o. s. ř. zahájil řízení o určení jména dítěte podle ustanovení § 38 odst. 3 zák. o rod.

Obdobná situace nastane tehdy, jestliže národní výbor vydá vzhledem k ustanovení § 40 odst. 2 vyhlášky č. 22/1977 Sb. (kterou se vydávají bližší předpisy k zákonu o matrikách) rozhodnutí, že nelze připustit zapsání dohodnutého jména do knihy narození, a rodiče ani po právní moci takového rozhodnutí neurčí jiné jméno dítěte, jež může být zapsáno do knihy narození. Také v tomto případě rozhodne o jménu dítěte i bez návrhu soud podle ustanovení § 38 odst. 3 zák. o rod.

Odlišná je situace, když jméno dítěte neurčí jediný známý rodič. V takovém případě ustanovení § 38 odst. 3 zák. o rod. neumožňuje soudu jméno dítěte určit. Na včasném určení jména dítěte je však celospolečenský zájem, takže liknavost takového rodiče je důvodem pro omezení rodičovských práv ve smyslu ustanovení § 44 odst. 2 zák. o rod. v uvedeném směru. Soud toto omezení provede i bez návrhu výrokem rozhodnutí, jímž určí jméno dítěte. Stejně postupuje, jestliže tento rodič určí takové jméno, jehož zápis do knihy narození národní výbor nepřipustí, a rodič ani po právní moci rozhodnutí o tom neurčí jiné jméno dítěte.

Jestliže se soud před vyhlášením rozsudku dozví, že rodiče určili jméno dítěte souhlasným prohlášením nebo že tak učinil jediný známý rodič dítěte, zastaví řízení zahájené usnesením vydaným podle ustanovení § 81 odst. 2 o. s. ř., protože odpadly důvody, pro něž bylo řízení zahájeno.